

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2016-10-05

Ulrica Dyrke

Fi2016/01153/K

Remissvar - En ändamålsenlig kommunal redovisning (SOU 2016:24)

Företagarna är en intresseorganisation för små företag. Vi vill lämna följande synpunkter på rubricerat betänkande från KomRed-utredningen, specifikt avseende kommunal särredovisning.

Företagarna vill inledningsvis framföra att vi finner det ytterst märkligt att ingen näringslivsorganisation har fått betänkandet på remiss. Frågan om kommunal särredovisning berör i hög grad konkurrensförutsättningarna för företag som verkar på marknader där även offentliga aktörer agerar.

Det har ingått i utredningens uppdrag att utreda likvärdiga villkor för särredovisning. Som bakgrund till uppdraget uppmärksammas i utredningsdirektivet att det föreligger problem med konkurrens mellan privata aktörer och offentlig sektor och att redovisningen är en viktig källa till information i konkurrenssituationer. Mot denna bakgrund anser Företagarna att det är en påtaglig brist att utredningen inte har lämnat något uttryckligt förslag om regler för särredovisning av kommunal säljverksamhet.

Företagarna vill framhålla att många små företag som verkar på lokala marknader upplever problem med konkurrens från kommuner eller landsting som säljer varor eller tjänster på marknaden. Företagarna kan konstatera att de kommunala och landstingskommunala bolagen är många. Av KomRed-utredningens eget betänkande (s. 225-226) framgår att det år 2013 fanns hela 1900 kommun- och landstingsägda bolag och att dessa omsatte omkring 228 miljarder kr. Konkurrensverkets studier¹ tyder på att många av dessa bolag agerar på marknader där även privata företag verkar: Hela 60 procent av de kommunala bolagen möter konkurrens från privata företag i sin verksamhet.

¹ "Kartläggning av kommunala bolags försäljningsverksamhet", Konkurrensverkets rapportserie 2014:3

För att söka stävja de konkurrensproblem som privata företag möter från offentlig sektor infördes den 1 januari 2010 regler om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen (KOS-reglerna)². Problemen för de små företagen kvarstår dock, trots införandet av dessa regler. Företagarna gjorde år 2013 en uppföljande undersökning³ där det framkom att var sjätte småföretagare upplevde konkurrens från offentlig sektor, vilket var samma nivå som innan KOS-reglerna infördes. Vår undersökning visade även att många drabbade småföretagare till och med verkade uppleva ett ökat konkurrensstryck från offentlig sektor.

Dagens system för kommunal redovisning bidrar till dessa bestående konkurrensproblem. Redovisningen ger en ottydlig bild av hur kommuner och landsting prissätter de varor och tjänster som säljs på marknader i konkurrens med privata aktörer. Detta medför att det är mycket svårt att bevisa överträdelser av KOS-reglerna.

En bättre kommunal redovisning behövs även för att skapa sunda konkurrensförhållanden inom traditionellt ”offentliga” sektorer, såsom vård och omsorg, som har öppnats upp för privata aktörer genom valfrihetssystem och offentlig upphandling.

Konkurrensverket har i sitt remissyttrande över KomRed-utredningens betänkande framhållit att frånvaron av förslag om särredovisning av kommunal säljverksamhet innebär att verkets tillsynsarbete försvåras. Företagarna ser stora problem med detta och vill betona att detta hämmar såväl företagsklimat som ekonomisk tillväxt.

För att komma till rätta med konkurrensproblemen är det angeläget att den kommunala redovisningen förbättras så att det skapas förutsättningar att fånga upp hur prissättningen sker hos kommunerna och deras bolag. Det måste finnas möjlighet att kontrollera att en kommun eller ett landsting inte snedvrider konkurrensen på marknaden genom exempelvis korssubventionering. Företagarna anser att det behöver införas lagbestämmelser om att kommunerna särredovisar intäkter och kostnader för de verksamheter de bedriver på konkurrensutsatta marknader.

Att, som KomRed-utredningen föreslår, endast införa krav på en not med förteckning över upprättad särredovisning för kommuner och landsting är långt ifrån tillräckligt. Det kan därtill konstateras att ett sådant förslag skulle medföra att privata aktörer skulle mötas av högre krav på särredovisning än kommuner och landsting, vilket rimmar dåligt med likabehandling och konkurrensneutralitet.

Företagarna anser att Konkurrensverket i sitt remissyttrande över KomRed-utredningens betänkande på ett bra sätt förklarar den befintliga problematiken och även pekar på möjliga former för en framtida reglering i fråga om kommunal särredovisning. Företagarna ställer sig bakom Konkurrensverkets yttrande, som tydliggör bristerna med KomRed-utredningens betänkande.

Företagarna anser sammanfattningsvis att KomRed-utredningens förslag i fråga om kommunal särredovisning är helt otillräckligt. Vi anser att frågan om införandet av en ny reglering om krav på kommunal särredovisning avseende konkurrensutsatt verksamhet snarast, på nytt, bör utredas.

² 3 kap 27-32 §§ konkurrenslagen

³ Se bl.a. Företagarnas rapport ”Osund konkurrens – fortfarande ett problem för små företag” (juli 2013)

Företagarna

Patrik Nilsson

Chef Analys & Opinion

Ulrica Dyrke

Konkurrensexpert